

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 1330 /DPSS
DATA 03.06.2011

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SEEA
45/15.06.2011

Domnule preşedinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituţie, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege privind autorizarea, organizarea, şi exercitarea profesiei de stenograf în instanţele judecătoreşti*”, iniţiată de domnul deputat independent Constantin Mazilu (Bp. 201/2011).

I. Principalele reglementări

Această propunere legislativă are ca obiect de reglementare stabilirea „*cadrlui legal unitar pentru elaborarea reglementărilor privind autorizarea, organizarea şi exercitarea profesiei de stenograf în instanţele judecătoreşti*”.

Astfel, prin iniţiativa legislativă se propun, în principal, următoarele:

- stabilirea atribuţiilor şi exercitarea autonomiei profesionale a stenografului;
- autorizarea expertului stenograf judiciar.

Potrivit *Expunerii de motive*, demersul legislativ are scopul „de a asigura transpunerea deplină a dispozițiilor Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne”.

II. Observații

1. *Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne* nu impune reglementarea unei anumite profesii, ci doar urmărește crearea unui cadru juridic care să asigure libertatea de stabilire și libera circulație a serviciilor în cadrul comunității, aplicându-se numai cerințelor care afectează accesul sau exercitarea unei activități de servicii, fără a impune și crearea lor.

2. Expertiza judiciară este un mijloc legal de probă, constând în efectuarea de investigații, lucrări, analize, calcule, aprecieri și concluzii, de către un specialist într-un anumit domeniu, din dispoziția organului de urmărire penală sau jurisdicție, în scopul elucidării unor fapte sau împrejurări care formează ori ar urma să formeze obiectul unui proces.

Astfel, potrivit art. 201 alin. (1) din *Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare*, „Când pentru lămurirea unor împrejurări de fapt instanța consideră necesar să cunoască părerea unor specialiști, va numi, la cererea părților ori din oficiu, unul sau trei experți, stabilind prin încheiere punctele asupra cărora ei urmează să se pronunțe, după care va putea convoca o audiere în camera de consiliu, în cadrul căreia va solicita expertului să se pronunțe cu privire la costul estimativ al lucrării ce urmează a fi efectuată, cât și cu privire la durata de timp necesară efectuării expertizei. Poziția părților, respectiv a părții care a solicitat proba va fi consemnată în încheiere. În funcție de poziția expertului, a părților, respectiv a părții care a solicitat proba, instanța va fixa termenul de depunere a raportului de expertiză și condițiile de plată a cheltuielilor necesare efectuării expertizei”. O dispoziție similară regăsim și în cuprinsul art. 116 din *Codul de procedură penală, republicat, cu modificările și completările ulterioare*, potrivit căruia „Când pentru lămurirea unor fapte sau împrejurări ale cauzei, în vederea aflării adevărului, sunt necesare cunoștințele unui expert, organul de urmărire penală ori instanța de judecată dispune, la cerere sau din oficiu, efectuarea unei expertize”.

Art. 2 din *Ordonanța Guvernului nr. 2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară, cu modificările și completările ulterioare*, prevede că „*Expertiza tehnică efectuată din dispoziția organelor de urmărire penală, a instanțelor judecătorești sau a altor organe cu atribuții jurisdicționale, de către expertul sau specialistul numit de acestea, în vederea lămuririi unor fapte sau împrejurări ale cauzei, constituie expertiză tehnică judiciară*”.

În sinteză, expertiza în general este un mijloc de probă de constatare, confirmare, evaluare, lămurire sau dovedire pe baza cercetării științifice a adevărului obiectiv cu privire la o anumită faptă, împrejurare, problemă, situație, cauză sau litigiu.

Având în vedere că prin propunerea legislativă se urmărește crearea unei noi categorii de experți, respectiv experții stenografi judiciari, arătăm că activitatea de stenografiere nu poate fi încadrată în categoria activităților de expertiză judiciară. Stenografierea reprezintă o tehnică a notării rapide a vorbirii cuiva cu ajutorul unor semne convenționale, altfel spus o modalitate de scriere foarte rapidă. Spre deosebire de expertiza judiciară, scopul stenografiei este acela de a asigura o consemnare mai rapidă decât scrierea normală, a tuturor afirmațiilor, întrebărilor și susținerilor celor prezenți, inclusiv ale președintelui completului de judecată. Aceasta este și concluzia care rezultă din prevederile art. 13 din *Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, potrivit căroră:

„(1) *Ședințele de judecată se înregistrează prin mijloace tehnice video sau audio ori se consemnează prin stenografiere. Înregistrările sau stenogramele se transcriu de îndată.*

(2) *Grefierul sau specialistul în stenografie consemnează toate afirmațiile, întrebările și susținerile celor prezenți, inclusiv ale președintelui completului de judecată.*

(3) *La cerere, părțile pot primi o copie a transcrierii înregistrărilor, stenogramelor sau notelor grefierului*”.

Cu mențiunea că termenul pentru intrarea în vigoare a dispozițiilor privind înregistrarea ședințelor de judecată a fost prorogat, apreciem că, în raport de evoluția actuală a tehnologiei și de dotările tehnice pe care instanțele le au în sălile de ședință, metoda consemnării prin stenografiere a celor arătate în ședința de judecată poate fi înlocuită cu succes de celelalte metode de consemnare asigurate de tehnica modernă.

Totodată, menționăm că activitatea de stenografiere face parte dintre atribuțiile grefierului de ședință, așa cum rezultă din dispozițiile art. 54 alin. (1) lit. h) din *Regulamentul de ordine interioară a instanțelor judecătorești*,

aprobat prin *Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005, cu modificările și completările ulterioare.*

3. Nu în ultimul rând, precizăm faptul că activitatea de stenografiere nu mai este prevăzută în noile coduri de procedură. Astfel, atât *noul Cod de procedură civilă*, cât și *noul Cod de procedură penală* nu mai prevăd posibilitatea stenografierii ședințelor de judecată, ci doar înregistrarea lor.

Potrivit art. 226 alin. (2) din *Legea nr. 134/2010*, „*Instanța va înregistra ședințele de judecată. Înregistrarea va putea fi ulterior transcrisă la cererea părții interesate, în condițiile legii. Transcrierile înregistrărilor vor fi semnate de președinte și de greșier și vor avea puterea doveditoare a încheierilor de ședință*”.

O dispoziție similară se regăsește și la art. 369 alin. (1) din *noul Cod de procedură penală*, care prevede că „*desfășurarea ședinței de judecată se înregistrează cu mijloace tehnice audio*”.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Emil BOC

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**

Președintele Senatului